

Valtioneuvoston kanslia
kirjaamo@vnk.fi

Viite: Valtioneuvoston kanslian lausuntopyyntö 16.6.2021, diaarinumero: VN/5748/2019

Metsähallituksen lausunto luonnoksesta meripolitiikan toimenpideohjelmaksi

Metsähallitukselta on pyydetty lausuntoa luonnoksesta meripolitiikan toimenpideohjelmaksi. Metsähallitus kiittää pyynnöstä ja mahdollisuudesta lausua luonnoksesta. Metsähallitus hallinnoi valtion alueita, eli n. kolmasosaa Suomesta. Maa-alueiden lisäksi hallinnassamme on pääosa Suomen yleisistä vesialueista sekä mereisiä suojelualueita. Vastaamme valtion alueiden meri- ja sisävesiluonnon suojelusta ja kartoituksesta, sekä hoidamme omistajan tehtäviä kiinteistöasioissa yleisillä vesialueilla liittyen mm vesiviljelyyn ja tuulivoiman kehittämiseen.

Toimenpideohjelman kokonaisuus ja siihen liittyvät kommentit

Metsähallitus toteaa, että suunnitelma on kattava ja kunnianhimoinen, joka mm. tukee ja tehostaa Suomen kansallisia Itämeren suojelutavoitteita. Kaiken toiminnan keskiössä on oltava hyvinvoiva meri, jota ilman sininen talous ei saa merestä taloudellisia hyödykkeitä. Hyvää on eteenpäin katsovaa toimintaa ja mielenkiintoista uudet avaukset kuten Itämerestä autonomisen meriliikenteen kansainvälinen test bed -alue. Lisäksi toimenpideohjelman tavoitteet luovat Suomeen uusia työpaikkoja ja kasvattavat tulevaisuuden osaajia.

Meripolitiikan toimenpideohjelmassa on nostettu hyvin esiin mereen keskeisesti kuuluvia teemoja. Metsähallitus toteaa, että erityisesti toimenpiteet 3 (edistetään globaalien 30 % mertensuojelutavoitteen hyväksymistä ja tehokasta hallinnointia), 13 (merialuesuunnittelun tehostaminen), 40 (merellisen kestävästi energiatuotannon kasvattaminen) sekä 41 (kestävän merellisen matkailun ja virkistyskäytön kehittäminen) ovat sellaisia toimenpiteitä, joita erityisesti peilaa Metsähallituksen ydintekemiseen ja joiden takana ja tavoitteissa myös Metsähallitus erityisesti seisoo.

Meripolitiikan linjausten toimi 1/2 (toimenpide 5) käsitellään merenpohjan hyvinvointia kaivannaistoimintaa koskevalla sääntelyllä. Metsähallitus toteaa, että tietopohjan kasvattaminen merialueilta on kaiken toiminnan kannalta tärkeää työtä ja sen myötä on mahdollista harjoittaa merikiviainestoimintaa kestävästi. Erityisesti syvemmiltä pohjilta puuttuu nykyään tietoa ja sekä pohjien kartoitus, että seuranta olisivat tarpeellista. Mikäli sääntelyä on tarvetta lisätä, Metsähallitus näkee, että sääntelyn tulisi olla sen mukaista, että kestävä merikiviainestoiminta on myös tulevaisuudessa mahdollista.

Todetaan saman toimen alla (toimenpide 3), että edistetään globaalien 30 %:n mertensuojelutavoitteen hyväksymistä ja tehokasta hallinnointia. Tässä kannattaa erityisesti nostaa esiin oikein sijoitettujen suojelualueiden sekä tiukasti suojeltujen alueiden merkitys. Metsähallitus näkee hyvänä, että panostetaan keinoihin arvioida suojelun tehokkuutta. Metsähallituksen

Luontopalvelut osallistuu myös aktiivisesti asiantuntijaorganisaationa mm CBD neuvotteluihin, varsinkin suojelualueisiin liittyen.

Meripolitiikan toimintaohjelmassa vesiviljelyn kehittäminen on yksi tärkeistä teemoista. Metsähallitus pitää hyvänä asiana, että vesiviljelyn merkitys näkyy toimintaohjelmassa ja antaa tuen terveelliselle ja ympäristöystävälliselle ruuan tuotannolle. Meripolitiikan linjausten toimi II/3. käsitellään huoltovarmuutta. Metsähallitus toteaa, että olisi hyvä laajentaa tätä osiota käsittämään myös ruuan tuotannon huoltovarmuutta, jolla on suora yhteys vesiviljelyyn ja luonnonkalakantojen kalastukseen.

Metsähallitus katsoo, että toimenpide Vähäpäästöisen operoinnin edistäminen ja ympäristökuormituksen vähentäminen tulisi täydentää. Toimenpide tulisi pitää sisällään myös alusten aiheuttamat ravinnekuormat (jätevedet, talousjätteet), jotka kuormittavat meriluontoa niin Itämeressä, kuin muillakin matalilla merialueilla.

Lopulta voidaan todeta, että yhteistyö on ratkaiseva. Metsähallitus näkee, että toimenpideohjelmassa olisi hyvä vielä korostaa toimijoiden välistä yhteistyötä ja yhteensovittamista. Todetaan myös, että kansainvälinen yhteistyö on tärkeä ja esimerkiksi merien monilähteen havaintojärjestelmän kehityksessä olisi tärkeä pyrkiä rajat ylittävään yhteistyöhön. Suomessa on jo paljon kokemusta merialueiden suunnittelusta, sekä merialueiden kartoituksesta. Ohjelman mukaan pyritään viemään osaaminen globaaleissa yhteyksissä. Merialuesuunnittelun osalta olisi hyvä tarkastaa ja arvioida ensimmäisen merialuesuunnitelman toimivuus ennen tätä viemistä. Kartoitusten osalta olisi tärkeä hyödyntää meneillään olevat ja tulevat tietopohjan riittävyysanalyysit (mm. haussa olevassa Biodiversea LIFE hankkeessa). Lisäksi toimenpiteissä 13 ja 14 on kirjattu kumppaneiksi "VELMU-konsortio", mutta näkisimme, että olisi selkeämpää nimetä tahot organisaatiotasolla. Esimerkiksi pääosa VELMU-ohjelman kenttätöistä on toteutettu Metsähallituksen Luontopalvelujen toimesta.

Juha S. Niemelä

pääjohtaja